

Nová kniha o Synode tvrdí, že cieľom nemeckých biskupov je kompromisné riešenie v rámci celej Cirkvi

Matej Gavlák

4. októbra 2023 ✚ Cirkev

So záujmom sme preštudovali knihu s názvom „*Il processo sinodale un vaso di Pandora*“ (Synodálny proces je pandorina skrinka) autorov Julia Loreda a José Antonia Uretu. Kniha sa vo svete stala známou predovšetkým kvôli príhovoru Raymonda kardinála Burka, v ktorom Jeho Excelencia označila Synodu za revolúciu, „*ktorá chce radikálne zmeniť sebachápanie Cirkvi*“, čiže môže priniesť „*zmätok, chyby a rozdelenia do všeobecnej Cirkvi*“. Čo konkrétne však hovorí samotná kniha?

Ilustračný obrázok, zdroj: fb synod.va

„Konverzia Cirkvi“

„*Il processo sinodale*“ je písaná formou otázok a odpovedí. Už v úvode upozorňujú jej autori na fakt, že oficiálne synodálne dokumenty hovoria o „konverzii“ Cirkvi, čím akoby naznačovali, že „*Cirkev je na zlej ceste a potrebuje sa obrátiť*“. Kniha cituje vatikanistu Jean-Marie Guénoisa, podľa ktorého pápež František dúfa, že Synoda „*premení pyramídovú, centralizovanú a klerikalizovanú Cirkev na demokratickejšie a decentralizovanejšie spoločenstvo*“.

Paralelne s celocirkevnou Synodou však ešte prebieha tzv. „nemecká Synodálna cesta“, na čele ktorej stojí najextrémnejšia a jedna z najvplyvnejších frakcií celého procesu. Loreda a Ureta (svojho času boli hosťami Nadácie Slovakia Christiana na Slovensku, podobne ako kardinál Burke) citujú kardinála Gerharda Müllera, ktorý vyhlásil, že aktéri tzv. „*Synodaler Weg*“ „*snívajú o inej Cirkvi, ktorá nemá nič spoločné s katolíckou vierou..., chcú zneužiť tento proces pre posun katolíckej Cirkvi – a nielen kvôli zmene smeru, ale aby zničili katolícku Cirkev*“.

Autori uvádzajú, že rola pápeža by mala byť na Synode znížená na *de facto* vykonávateľa vôle koncilových zhromaždení fungujúcich na báze demokratického parlamentu.

Čo vlastne sú synoda a synodalita?

Kniha ozrejmuje, že synoda ako forma bola do Cirkvi zavedená v roku 1965 pápežom Pavlom VI. Je to doslova orgán Cirkvi, ktorý zvoláva pápež, keď to uzná za vhodné. Závery synody však vždy bývali nezáväzné a hlava katolíckej Cirkvi si vždy vyberala, čo sa bude aplikovať a čo nie. Táto Synoda je však iná:

„Na rozdiel od iných všeobecných synod sa táto Synoda o synodalite nekoná s cieľom diskutovať o doktrínálnych alebo pastoračných otázkach a dosahovať konkrétne závery, ale s cieľom otvoriť cestu, uskutočniť proces reformy Cirkvi. Jej prípravný dokument navrhuje začať „participatívny a inkluzívny cirkevný proces.“

V úvode knihy autori uvádzajú, že táto Synoda je akoby „III. vatikánskym koncilom“. Otázkou tiež je, čo je to vlastne tá „synodalita“? Tento termín je úplne nový a nemá presný výklad, no technicky by malo ísť o „spoločnú cestu veriacich“. Ďalším často skloňovaným slovom je „počúvanie“. Cirkev má počúvať. Autori v knihe upozorňujú, že podľa kardinála Grecha, jednej z hlavných postáv Synody, má Cirkev načúvať „ľuďom“ a vnímať ich názory, akoby išlo o „slovo Ducha Svätého“.

Marginalizované menšiny

V ďalších častiach sa autori pýtajú na to, kto sú tí „ľudia“, ktorých má Cirkev počúvať? Jeden z dokumentov uvádza:

„... Musíme osobne osloviť periferie, tých, ktorí odišli z Cirkvi, tých, ktorí svoju vieru praktizujú len zriedka alebo nikdy, tých, ktorí zažívajú chudobu alebo marginalizáciu, utečencov, vylúčených, nehovoriacich atď.“

Na inom mieste sa hovorí o „marginalizovaných menšinách“, ako sú (podľa synodálnych dokumentov) „znovu zosobášení, rozvedení, osamelí rodičia, ľudia žijúci v polygamnom manželstve, LGBTQ ľudia atď“. Do skupiny sa zaradené aj ženy. „*Il processo sinodale*“ uvádza:

„Pracovný dokument pre kontinentálnu scénu hovorí, že pre plnú a rovnocennú účasť žien v riadiacich štruktúrach cirkevných zborov musí byť v Cirkvi nastolená nová kultúra s novými postupmi, štruktúrami a zvykmi (pozri č. 60). Potvrďuje to, že mnohé ženy cítia smútok, že ich prínos a charizmy nie sú vždy ocenené (pozri č. 61). Nakoniec sa hovorí, že mnohí požadujú ženský diakonát a možnosť kázať. Niektorí navrhujú kňazskú vysviacku žien (pozri č. 64).“

Iným termínom, používaným v súvislosti so Synodou, je „radikálna inklúzia“. Je charakterizovaná ako snaha „obnoviť našu mentalitu a naše cirkevné štruktúry“. Podľa knihy sme svedkami otvorenej revolúcie v Cirkvi, ktorej cieľom je „presvedčiť nás, že prijatie herézy a nemravnosti nie je hriechom, ale skôr odpoveďou na hlas Ducha Svätého, ktorý hovorí cez ľudí, ktorí sa cítia byť marginalizovaní Cirkvou...“

„Toxická nočná mora“

Prípravný dokument k synode s názvom „*Zväčši priestor svojho stanu*“ sa stal v cirkevnom svete pomerne známy tým, že ho nebohý konzervatívny kardinál George Pell nazval „toxickou nočnou morou“.

Dokument je výsledkom svedectiev zozbieraných počas diecéznych konzultácií. Kniha cituje aj ďalšie vyjadrenia Mons. Pella na adresu pracovného dokumentu, ako to, že je to „*jeden z najnesúvislejších dokumentov, aké boli kedy z Ríma odoslané*“, či to, že to „*nie je to súhrn katolíckej viery alebo učenia Nového zákona...* (ale je) *nepriateľský voči apoštolskej tradícii a nikde neuznáva Nový zákon ako Slovo Božie, normatívne pre všetky učenia o viere a morálke*“.

„*Il processo sinodale*“ si tiež všíma, že laici, ktorí sa podieľali na tvorbe prípravného dokumentu, tvorili veľmi malé percento veriacich. Napríklad vo Francúzsku sa do procesu zapojilo 150-tisíc ľudí, čo predstavuje 3,47 % praktizujúcich katolíkov a 0,35 % pokrstených katolíkov v krajine. Šlo najmä o progresívnych veriacich. Bežní veriaci vlastne ani nerozumeli dokumentom písaným príliš technickým a niekedy nezrozumiteľným jazykom.

Zmeny čakajú i omše

Druhá polovica knihy sa začína otázkou, na akých stupňoch by sa mala Cirkev zmeniť? Vo všeobecnosti odpovedá:

„*Podľa Prípravného dokumentu pre synodu by sa štruktúry Cirkvi mali meniť na troch úrovniach: 1. úroveň štýlu, akým Cirkev bežne žije a pracuje; 2. úroveň cirkevných štruktúr a procesov; 3. úroveň synodálnych procesov a udalostí.*“

Tieto zmeny by sa taktiež mali dotknúť samotnej (*Novus ordo missae*) liturgie, keďže „*prípravný dokument navrhuje zaviesť synodálny štýl liturgického slávenia, ktorý umožňuje aktívnu účasť všetkých veriacich*“. Predkladateľom sa nepáči, že kňaz má dnes na omši ešte stále príliš ústredné slovo a tento aspekt chcú zmeniť.

Toto sa týka aj otázky – Čo vnímajú synodálni predstavitelia za najväčší problém? Podľa nich je to tzv. *klerikalizmus*, teda „*hierarchická štruktúra Cirkvi, ktorá ju rozdeľuje medzi duchovenstvo a laikov*“. Liekom na tento „neduh“ má byť potom „*zdieľanie zodpovednosti*“ – v podstate postavenie laikov na úroveň duchovenstva. Laici nemajú mať výrazne väčšie slovo len na omšiach, ale aj na samotnom rozhodovaní o smerovaní Cirkvi.

Nemecká Synodálna cesta

„*Il processo sinodale*“ upozorňuje, že nemecká Synodálna cesta sa nemá týkať len Nemecka. Hoci sa formálne odlišuje od globálnej synodálnej cesty, nie je náhodou, že prebiehajú súčasne. Samotní predstavitelia nemeckej Synodálnej cesty ako kardinál Marx, či profesor Sternberg (hlava laickej časti) deklarujú, že svojím konaním len počúvli výzvu pápeža Františka, ktorý „*nás pozýva na synodálnu cestu*“.

Ústredným orgánom nemeckej Synodálnej cesty je tzv. „Synodálne zhromaždenie“, ktoré je podľa autorov „*unesené najprogresívnejšími frakciami nemeckého katolicizmu. Umlčia akýkoľvek nesúhlasný hlas a neboja sa konfrontovať Rím, len aby realizovali svoju agendu, aj keď to vedie k schizme*“. Cieľom tejto skupinky je deštrukcia cirkevnej hierarchie a katolíckej morálky. Ich konkrétne agendy sú podľa knihy nasledovné:

- „*a. Účasť laikov na menovaní biskupov a rozsiahlej demokratizácii cirkevných štruktúr;*
- b. Prekonanie povinného kňazského celibátu;*

- c. Prijímanie homosexuálnych jednotlivcov do posvätného stavu;
- d. Otváranie sviatostnej služby ženám;
- e. Prehodnotenie homosexuality a akceptovanie vzťahov osôb rovnakého pohlavia;
- f. Odsúdenie tradičnej sexuálnej morálky Cirkvi.“

Požadujú tiež ustanovenie permanentného synodálneho zhromaždenia, ktoré bude fungovať bez prestávky.

Zaujímavosťou je, že Vatikán oficiálne neschválil nemeckú Synodálnu cestu. List zaslaný do Berlína v januári 2023 podpísaný kardinálmi Parolinom, Ladariom a Ouelletom upozorňuje, že nemecká Synodálna cesta sa Rímu javí byť nielen nadradená moci nemeckých biskupov, ale že ich priamo nahrádza. Podobným spôsobom Vatikán dokonca odsúdil požehnávanie homosexuálnych vzťahov, ktoré si nemeckí katolíci „odklepli“.

Cielom Nemcov je kompromis

Loredo a Ureta si ďalej všímajú, že oficiálne dokumenty nemeckej Synodálnej cesty už nehovoria o „rodine“, ale o „Partnerschaftsformen“, teda o „partnerských formách spolunažívania“. Nemcov však zarazilo, akému veľkému tlaku čelia. Ešte viac však u laikov badať celkový nezáujem o ich „cestu“, čo ich hnevá, pretože na presadenie tak veľkých zmien sa očakáva aj patričná podpora verejnosti. Autori ďalej uvádzajú, že v každej revolúcii prebieha súboj medzi extrémistami a umiernenými, ktorý nakoniec vyúsťuje do istého kompromisu. Tak by to malo byť aj v prípade globálnej Synody o synodalite:

„Smerujeme teda k nejakému kompromisu? Pôsobí to tak. Niektorí pozorovatelia poukázali na to, ako sa za zdanlivými konfliktmi medzi Vatikánom a organizátormi „Synodaler Weg“ skrýva istý zámer. Chcú dosiahnuť kompromis „a la Romana“ – polovičné riešenie.“

Na záver kniha *„Il processo sinodale un vaso di Pandora“* varuje, že aj keby sa na Synode o synodalite presadil čo i len zlomok toho, čo nemecká Synodálna cesta požaduje, *„zmeny v katolíckej Cirkvi by boli také, žeby sme sa mohli oprávnene pýtať, či bude aj naďalej vyzeráť ako svätá rímskokatolícka a apoštolská Cirkev, ktorú založil Náš Pán Ježiš Kristus.“*

Prvá polovica všeobecnej Synody o synodalite prebieha v Ríme oddnes, 4. októbra, až do 29. októbra 2023. Druhá, a súčasne záverečná polovica, sa bude konať v októbri 2024. Na nej majú byť prijaté definitívne závery.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/nova-kniha-o-synode-tvrdi-ze-cielom-nemeckych-biskupov-je-kompromisne-riesenie-v-ramci-celej-cirkvi/>